Здружение ХОПС-
Опции за здрав живот Скопје
Бр. 03-518/1
15.09. 2017

Република Македонија
ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
СКОПЈЕ
Примено: 22-09-2017

Орг. Един.	Број:	Прилог:	Вредност:
43	6058	1	

ХОПС
ОПЦИИ ЗА ЗДРАВ ЖИВОТ СКОПЈЕ

Ул. Христо Смирненски 48-1/6,
1000 Скопје, Македонија
Тел/факс: +389 2 3 246 210
hops@hops.org.mk - www.hops.org.mk

До: Генерален секретаријат на Влада на Република Македонија, Одделение за соработка со невладини организации

Од: Здружение ХОПС-Опции за здрав живот Скопје

Предмет: Предлог за политики

Почитувани,

Во врска со објавениот Повик до граѓанскиот сектор за придонес во подготвувањето на Програмата за работа на Владата на Република Македонија за 2018 година, доставуваме предлог за измена на Законот за контрола на опојни дроги и психотропни супстанции (во понатамошниот текст: Законот) во делот што ја регулира медицинската употреба на канабис/коноп.

Имено, со измените на Законот од февруари 2016 година (Службен весник на РМ бр.37/2016), Македонија стана 14-та земја во Европа и 3-та во регионот која ја легализираше употребата на канабис во медицински цели. При крајот на 2016 година, ХОПС спроведе истражување за резултатите од имплементацијата кое опфати анализа на текстот на Законот, искуствата и ставовите на пациените, лекарите и донесувачите на одлуки, како и моделите за регулација за медицинската употреба на канабис во Израел, Канада и Шпанија, врз чија основа беа подготвени препораки за унапредување на регулативата во Македонија.

Оваа анализа заклучи дека измените на законот не ги исполнија најавуваните и очекуваните цели бидејќи легално достапните форми на канабис не ги отсликуваат потребите за лекување на различни болести и здравствени состојби, продажните цени се премногу високи, лекарите-специјалисти само спорадично и со скептицизам препишуваат препарати од канабис, а пациентите продолжуваат да ги набавуваат лековите од црниот пазар, при тоа изложувајќи се себе и своите семејства во ризик за судир со законите. Поконкретно, беа утврдени следните пропусти во текстот на Законот кои резултираат со негова несоодветна имплементација:

- Самиот обид за регулирање лек во рамките на Закон за опојни дроги е несоодветен бидејќи ја ограничува можноста да се земат предвид спецификите на конопот како растение и продуктите што се користат за медицински цели. Бидејќи и во самиот текст на Законот, дериватите од коноп (ТХЦ, дронабинол или набилон) се класифицирани во третата листа

ХОПС - ОПЦИИ ЗА ЗДРАВ ЖИВОТ СКОПЈЕ
Добитник на Меѓународната награда за ХИВ/СИДА и човекови права за 2010 година

на супстанции, односно се сметаат за лекови, тие треба да бидат регулирани со прописите за лекови или во посебен закон.

- Законот пропишува и строги услови за производство и преработка на конопот, што не е случај со регулацијата на која било друга лековита материја. Лековите што се користат во Македонија треба да бидат достапни во прометот на лекови врз основа на одобрение за ставање во промет издадено од Агенцијата за лекови по доставената потребна документација и во постапка пропишана со Законот за лекови и други медицински помагала што е усогласен со Директивата 2001/83/ЕС за медицински производи за хумана употреба.
- Строгите безбедносни критериуми (атмосферски заштитен простор со ограда висока најмалку 4 метри обиколена со 3 реда бодликава жица и со постојано видео и физичко обезбедување, како и друг задолжителен персонал) ги фаворизираат финансиски моќните правни лица за одгледувањето на коноп, така оневозможувајќи конкурентност на пазарот. Тие истовремено наметнуваат непотребни трошоци, што неминовно придонесува кон високи цени на лековите.
- Неосновани се и законските ограничувања на специјалистичките гранки во кои канабисот може да се препишува (онкологија и радиотерапија, неврологија и инфективни болести) поради тоа што канабисот е лек со мала токсичност и е делотворен за различни здравствени состојби, што всушност и експлицитно стои во образложението од предлог текстот на измените на Законот.
- Ограничувањата за препишување препарати од коноп единствено од страна на специјалисти во јавно-здравствени установи е спротивно на правото на лекување и изборот на лекар од страна на пациентите.
- Измените на Законот воведуваат и казнени одредби со високи затворски казни за одговорните лица или лицата што работат кај правните лица, при што казните не важат за производителите на афион и други контролирани супстанции регулирани со Законот. Ова е спротивно на прописите во актуелниот Кривичен законик што не предвидуваат санкција за лична употреба, односно поседување дроги и психоактивни супстанции заради лична употреба. Оваа одредба се коси и со меѓународните трендови за либерализација на политиките за дроги и препораките на надлежните агенции на ООН, поради што Комитетот за економски, социјални и културни права на ООН во јуни 2016 даде препорака за укинување на рестриктивната одредба од Законот.